

Pavieniais egz. Utarninko
3, Subatos 4c.

Tas, kurs neturi namų, te-
gu neplėšia namų kitų, bet te-
gu jis stropiai darbuojasi ir pa-
sistato sau, tokiuo būdu jis
pavyzdžiu užtikrins saugumą
savo namų, kuomet juos pa-
sistatys.

— Lincoln.

Metams \$3.00, pusmečiui \$1.50.

Kaip protas, taip ir paty-
rimas neleidžia mums tikėtis,
kad tautos dora bujotų ten,
kur tikybinių principai atmes-
ti.

— Washington.

VOL. II Metai II. Tel. 620 So. Boston. Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Jozapo Darbininkų Sąjungos. Tel. 620 So. Boston. No 126 | 168

Entered as second-class matter September 22 1915. at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3. 1879.

242 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS., LAPKRIČIO (November) 15 d., 1916 m.

Veltui jus statysite bažnyčias, veltui steig-
site mokyklas visi tie jūsų darbai, visos tos ju-
sų pastangos nueis niekais, jei jus nesugebėsite
vartoti apsigynimui ir užpuolimui to tinkamo
ginklo, kokuo yra grynoji ir tikroji katalikiškoji
spauda.

Popiežius Pius x.

POPIEŽIUS PIUS X,
didis ragintojas skaityti, remti ir skleisti katali-
kišką spaudą.

Milžiniškas darbininkų kongresas.

Lapkričio 13 d. Baltimorėje Md. Garden Theatre salėj prasidėjo 36-tas metinis suvažiavimas didžiausios pasaulyje organizacijos American Federation of Labor.

Delegatų suvažiavo iš visų valstijų ir iš kitų šalių — Japonijos, Meksiko, Kanada. Delegatų yra 500.

Dalyvavo kardinolas Gibbons.

Suvažiavimas prasidėjo labai iškilmingai. Iš pradžių buvo puošniausias maršavimas miesto didžiosiomis gatvėmis. Iš pradžių ėjo didžiulis benas. Paskui sekė maršuotojai. Visų priešakyje buvo prezidentas Samuel Gompers.

Kaip maršuotojai atėjo prie Garden Theatre, tai į salę visų pirmiausia gražiai buvo įlydėtas šlovingas kardinolas Gibbons. Po jo buvo įlydėtas episkopalų vyskupas John Murray. Salėj kardinolas ir vyskupas pasisveikino. Paskui prisipildė salė ir prasidėjo iškilmingas atidarymas.

Prakalbas laikė kardinolas Gibbons, vyskupas Murray, gubernatorius Harrington.

Dalyvavo ir daug kitų dvasiškių įvairių tikybų ir daug valdininkų.

Raportai.

Po atidarymo iškilmių prasidėjo raportai rezoliucijos ir t.t.

Narių Darbininkų Federacijoje iki rugsėjo 30 d. š. m. buvo 2,071,836. Per pereinamus metus naujų narių įstojo 125,000. Prieštos organizacijos priguli 21,111 unijų ir 45 valstijinės federacijos.

Įeigų pereinamais metais buvo \$404,407. Kasoje Federacijos yra \$89,360.

Raportas pasibaigė atsišaukimu į darbininkus, kad jie tęstų savo darbą, rūpintūs savo buvio pagerinimu ir kad trauktų į darbininkų organizacijas ir unijas nesusiorganizuotus darbininkus.

Nori balso taikos kongrese.

Paskui ėjo raportas apie tai, ką Europos darbininkai atsakė į Federacijos pasiūlymą susaukti viso pasaulio darbininkų kongresą tame mieste ir tada, kuomet kariaujančios tautos laikys taikos kongresą. Pasirodo, jog Federacijos pasiūlymui Europos darbininkai nepritarė. Todel American Federation of Labor dabar nutarė kreiptis į visų kariaujan-

DARBININKŲ POPIEŽIUS

LEONAS XIII,
pagarsėjęs savo enciklika apie darbininkų klausimą.

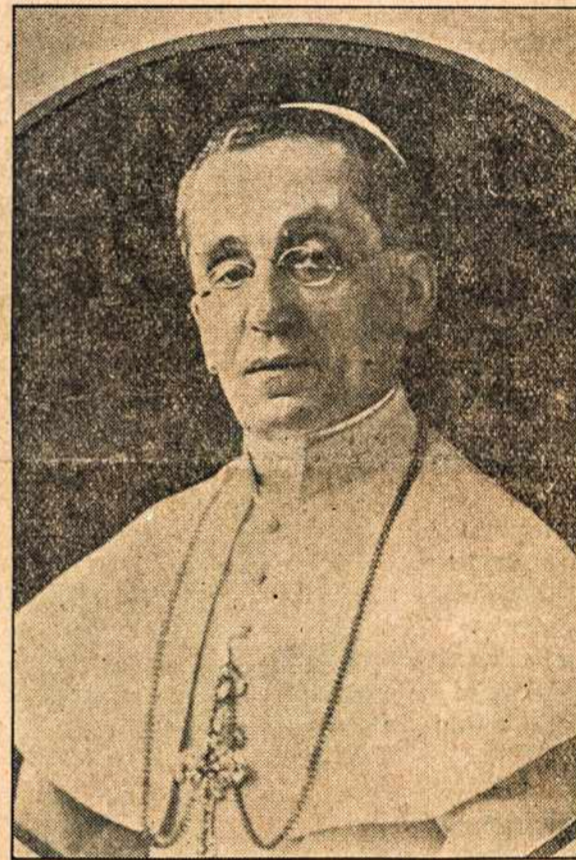
JO EMINENCIJA
WILLIAM KARDINOLAS O'CONNELL,
didis rėmėjas katalikiškos spaudos.

ZEMAIČIŲ VYSKUPAS
PRANČISKUS KAREVIČIUS,
kurs labai nusidžiaugė "Darbininko" pasirodymu.

Išrodo mums, jog nieko nėra labiau pageidaujama, kaip tai kad daugintus skaičius tų, kurie gali ant gero sunaudoti savo raštiškus gabumus ir kad geri laikraščiai kodidžiausia išsiplatintų, taip kad kiekvienas kasdieną turėtų gero skaitymo, kuriame pamokinama, sustiprinama ir pakeliama krikščioniškos dorybės.

Popiežius Benediktas xv.

POPIEŽIUS BENEDIKTAS XV,
kurs skaitymą ir platinimą doros katalikiškos spaudos stato pareiga kiekvieno kataliko.

KAIP ZEMAIČIŲ VYSKUPAS DŽIAUGĖSI "DARBININKU."

Gerbiamai "Darbininko" Redakcijai nuširdžiai ačiū už prisiustus egz. taip gražaus katalikiško laikraščio. Padalijau juos tarp lietuvių pabėgėlių Smolenske. Dėja nūdien sunkiose karės aplinkybėse pertoli mums jį prenumeruoti.

Lieku su pagarba ir palinkėjimu visų malonių Išganytojaus.

ZEMAIČIŲ VYSKUPAS,
PRANČISKUS KAREVIČIUS.

1916 m. 12 d. sausio senojo stiliaus.
Smolenske, Rusijoje.

MILŽINIŠKAS DARBININKŲ KONGRESAS.

Čių valstybių darbininkus su patarimu reikalauti, kad leistų darbininkų atstovams dalyvauti oficialiai taikos kongrese. Neutralių šalių darbininkams Federacija ir-gi pataria reikalauti savo valdžių, kad jei jos dalyvaus taikos kongrese, tai kad ir darbininkų atstovai ten būtų leidžiami. Tokiu būdu darbininkų atstovai dalyvautų išdirbime taikos sąlygų.

Toliau darbininkų kongresas išreiškė didelį pritarimą ir džiaugsmą įstatymui, kuriuo įvedama 8 valandų darbo diena geležinkelių darbininkams.

REIKALAUJA SUTRUMPINIMO VALANDŲ.

New Bedford, Mass. — Audėjų unijos savo susirinkime nutarė pareikalauti darbo valandų sutrumpinimo iki 8 valandų dienoj, o algų pakėlimo ant 10 nuoš.

PALENGVINO DARBININKAMS.

Framingham, Mass. — R. H. Lony čeverykų dirbtuvėj nuo gruodžio 1 d. bus įvesta 8 val. darbo diena. Algos liks tos pačios. Ligšiol dirbo 9 val. Darbininkų toj dirbtuvėj dirba 600.

Lietuvių Darbininkų Sąjungos Literatiškoji Komisija

Kun. Fabijonas Kemėšis

Jonas E. Karosas

Pranas Gudas

IŠ LIETUVIŲ DARBININKŲ VEIKIMO.

1907 metais Lietuvoje pradėjo organizuotis lietuviai darbininkai katalikai. Pirmuoju lietuvių darbininkų sąmonės budintoju buvo siuvėjas Staugaitis iš Marjampolės. Jis pirmas pravedė katalikų darbininkų judėjimui taką, kuriuo paskiaus jau ejo kiti darbininkų judėjimo veikėjai ir patys darbininkai. Lietuvoje prieš karę jau buvo susiorganizavusios stiprios lietuvių darbininkų organizacijos, iš kurių pažymėtinos šv. Juozapo ir šv. Zitos draugijos Kaune, Vilniuje, Liepojuje ir kituose miestuose. Europos karė lietuvių darbininkų judėjimą sustabdė. Šiuo laiku apie Lietuvos darbininkų veikimą mažai žinių turime, bet, kare užsibėgus, galima tikėtis iš naujo lietuvių darbininkai katalikai pradės savo dirvoje veikti ir nemažai prisidės savo darbu prie Lietuvos iš pelenų atstatymo.

Antanas F. Kneičis "Darbininko" administratorius.

Amerikoje lietuvių darbininkų judėjimas apsiereiškė dar veliau. Darbininkų "prieteilių", tiesa, matėme jau ir ankščiau, bet mūsų socialistai savo teorijų skelbimu mažai pagelbėjo lietuviams darbininkams prieš sutvarkymo savo reikalų ir nieko gero nėra nuveikę darbininkų klausimo nušvietimui.

Spaudoje, prakalbose socialistų vadai nemažai sukelė "darbinikiško" trukšmo, bet darbininkų gyveniman tas trukšmingas judėjimas tik suritę inešė. Nežinojo darbininkai, kur link veda socialistiška agitacija ir klaidžiojo ūkanose. Vieni iš darbininkų pasekė socialistų vadų trukšmingą veikimą ir, pasikelbę be Dievo ir doros žmonėms, garbino viską, kas veda prie palaidumo ir smilko tvankiame, sugedusiame ore; kiti bešališkai žvalgėsi, laukdami kokių nors tikresnių viso to trukšmingo judėjimo pasekmių; treči atsidave kitiems reikalams ir taip darbininkų klausimas pasiliko be gilesnio apibudinimo.

Pagalios 1915 metais kyla Chicago lietuvių tarpe sumanymas, kad reikia ir Amerikiltą sumanymą padavę darbininkus katalikus. Tą kiltų sumanymą padavę darbininkas Ant. Nausieda. Sumanymą karštai parėmė kun. Fab. Kemėšis ir kiti mūsų veikėjai ir nuo to laiko prasidėda tikras lietuvių darbininkų

tarpe bruzdėjimas ir netrukus po to So. Bostone užsimezgė Lietuvių Darbininkų Sąjunga, kuri tuojaus susilaukė šimtų narių ir pasekmingai plėtojosi po visas Amerikos lietuvių kolonijas. Lietuvių Darbininkų Sąjunga įsisteigė ir savo organą "Darbininką", kuris ne vieną lietuvių darbininką sužadino prie veikimo ir sykiu nurodė kame glūdo tikras lietuvių darbininkų judėjimo pamatas.

Išsyk sunku buvo mūsų darbininkams organizuotis. Iš visų pusių pasipylė ant L. D. S. visokie prasimanymai, šmeižtai. Socialistai Sąjungos vardą valkiojo po savo laikraščių špaltus ir baidė žmones nuo jos visokiais pašiepimais. Per prakalbas Sąjunga nebuvo ki taip vadinama, kaip Juozo brotvo organas. Bet tie visi prasimanymai nei kiek L. D. S. nepakenkė, bet dar pagelbėjo jai sustiprėti. Pamatė lietuvių darbininkai, kad socialistams visai neapėina jų reikalai ir dar stipriau prie naujos organizacijos prisiglaudė. L. D. S. išsyk aiškiai nustatė savo veikimo pamatus, ji pasisakė stovesianti už tikrus darbininkų reikalus, kovosianti ne kardu ir bombomis, bet ramiu būdu, kad išlaimėjus lietuviui darbininkui laimingesnį rytojų. Reikalui priėjus ir streikus pasižadėjo remti, jei tik iš tų streikų būtų galima darbininkų luomui susilaukti naudos ir buvį pagerinimo. Rimtai pradėjo savo

žingsnius statyti pirmieji darbininkų judėjimo veikėjai ir šiandieną iš savo darbo jau gali pasidžiaugti. Lietuvių Darbininkų Sąjunga tik vienais metais savo gyvavimo susilaukė arti 1500 narių. "Darbininkas" pasiekė ir labai apsileidusias lietuvių kolonijas ir išjudino jas prie gyvesnio veikimo.

Darbininkų reikalais L. D. S. yra nuveikusi daug naudingo darbo. Ji pirmoji iškelė streikių šelpimo reikalą — ir tam tikslui įsteigė fondą, kuris laikui bėgant žada būti didele lietuvių darbininkų pagalba. Ypač gi svarbu, kad L. D. S. sutraukė vienon krūvą ikišiol išsisklaidžiusius mūsų darbininkus ir savo veikimu parodė, ką reikią darbininkų vienybė. Lietuvių darbininkų judėjimo istorijoje L. D. S. užims pirmą vietą, nes iki tam laikui niekas taip plačiai ir nuodugniai darbininkų klausimo negvildeno.

Apšvietos srityje Amerikoje nei viena organizacija nėra tiek daug padariusi, kaip L. D. S. ir "Darbininkas."

Išleistos "Darbininko" knygelės pasklydo plačiai lietuvių tarpe, žadindamos, judindamos visus prie darbo. Visos geriausios Amerikos lietuvių katalikų pajėgos susisipietė prie "Darbininko" ir L. D. S., todėl nėra ko ir stebėtis, kad ta organizacija Amerikos lietuvių visuomeniškame veikime užėmė pirmą vietą ir patraukė prie savęs darbininkų minias.

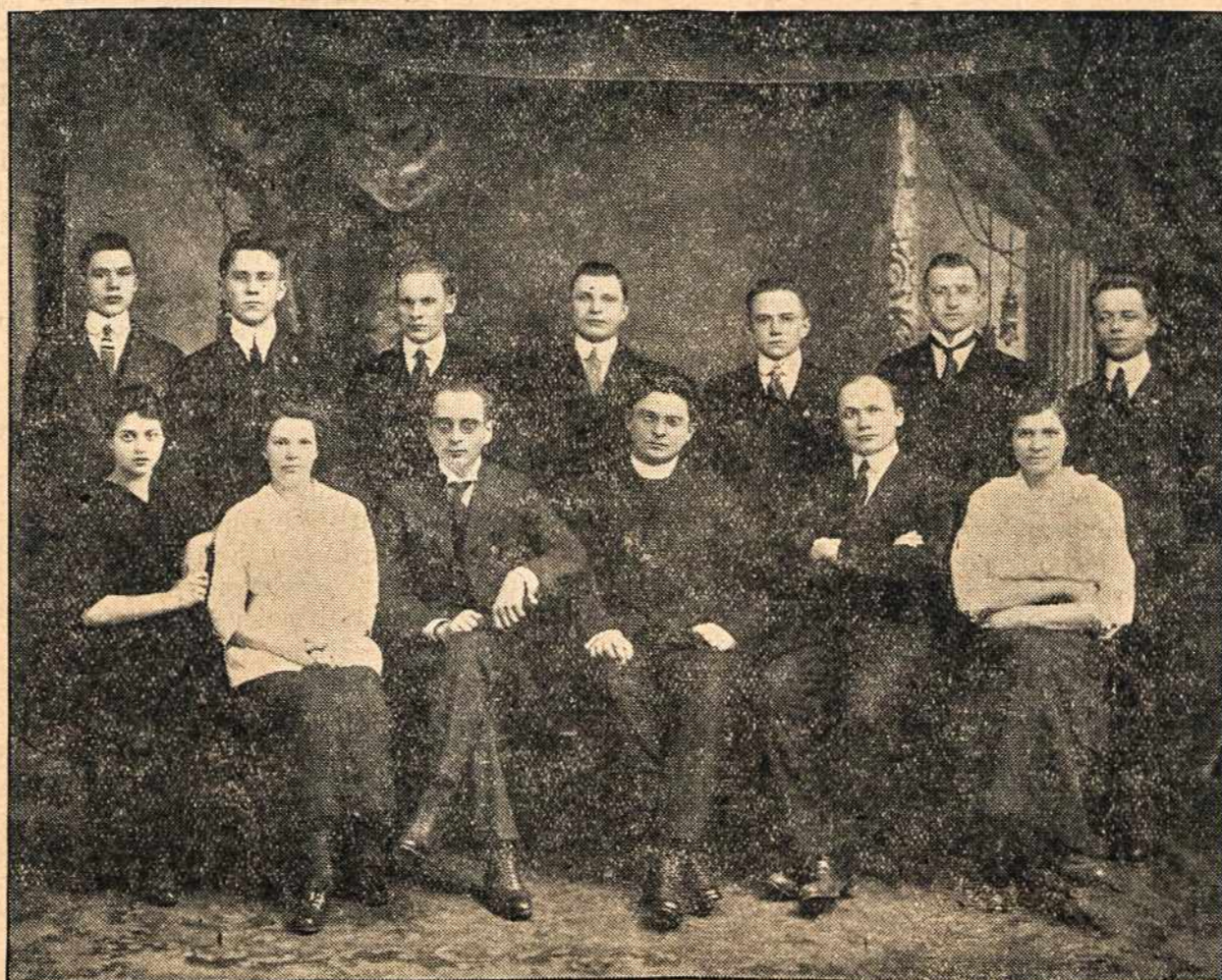
Šiandieną jau ramiai galime žiūrėti lietuvių darbininkų judėjimo ateitin. Stipriai tam judėjimui padėtas pamatas, dori jo siekiai ir troškimai ir Kristaus mokslo švyturiai visą darbininkų judėjimą savo šviesa šildo ir gaivina. Nėra pavojaus mūsų organizacijai paslysti, negali ji pakriksti, nes ją remia ir augina pats lietuvis darbininkas katalikas, kurio sveikas protas visuomet stovi ant sargybos savo turto ir įsitikinimų. Nebaisūs mums šiandieną priešų užpuolimai. Nebesame jau silpni kūdikiai, bet pilni galybės vyrai, kuriems ne naujiena ir su labai aršiais priešais pasigrumti. Mes lietuvių darbininkai esame pasiryžę už savo teises kovo-

Motiejus Žioba L. D. S. prezidentas

ti iki paskutiniosios, bet savo kovos neremsime ant kraujo ir neapykantos, bet ant ramaus darbo, kuris tik gali mums užtikrinti gerovę ir darbo sąlygų pagerinimą. Praėjusių laikų pritarimais pamokinti, galime savo veikimą kreipti tikrojon vagon. Matėme socialistų darbininkų klausimo nušvietimui dedamas pastangas ir patyrėme jų silpnybę, pastebėjome kitataučių darbininkų organizacijų veikimą krikščioniškoje dvasioje — jos mums parodė savo galybę. Socialistų klaidų vengdami, o krikščionių darbininkų idėjas pasekdami drąsiai šiandieną žengiamo pirmyn ir garsiai skelbiame savo obalsį: Darbininkai Krikščionys, Vienykimės!

"Darbininko" darbininkai

Iš kairės į dešinę sėdi: Br. Va lentukė, M. Nivinskaitė, J. E. Karosas, kun. F. Kemėšis, Pr. Gudas, U. Gudienė.
Iš kairės į dešinę stovi: F. Zaleckis, J. Ramanauskas, P. Vasiliauskas, Juozas Mickevičius, Ant. Navikas, Kaz. Junevičius, A. F. Kneičis.

L. D. S. CENTRO VALDYBOS ANTRASAI.

Dvaviškas Direktorius:
Kun. F. Kemėšis,
50 W. Sixth St.,
So. Boston, Mass.

Pirmininkas:
Motiejus Žioba,
29 Webster St.,
Malden, Mass.

Vice-Pirmininkas:
J. B. Šaliunas,
866 Bank St.,
Waterbury, Conn.

Sekretorius:
J. E. Karosas,
242 W. Broadway,

So. Boston, Mass.

Finansų Sekretorius:
A. F. Kneičis,
242 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Iždininkas:
Mikolas Venis,
28 Story St.,
So. Boston, Mass.

Globėjai:
Jonas Petrauskas,
66 W. Fifth St.,
So. Boston, Mass.

Vincas Kudirka,
37 Franklin St.,
Norwood, Mass.
M. Abračinskas,
187 Ames St.,
Montello, Mass.

Literatiška Komisija:
Kun. F. Kemėšis,
242 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Pranas Gudas,
242 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
J. E. Karosas,
242 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Tautos Fondo valdyba.

Pirmininkas:
Kun. J. J. Jakaitis,
41 Providence St.,
Worcester, Mass.

1-mas vice-pirm.:
Adv. A. A. Šlakis,
3255 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

2-ras vice-pirm.:
Kun. P. Serafinas,
2327 W. 23-rd Pl.,
Chicago, Ill.

Sekretorius:
K. Pakštas,
917 W. 33-rd St.,
Chicago, Ill.

Iždininkas:
B. Vaišnoras,
1514 Carson St.,
S. S., Pittsburgh, Pa.

Iždo globėjai:
A. Nausiedienė,
917 W. 33-rd St.,
Chicago, Ill.

